

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/203/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116226117
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8116226117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobkyne: E. M., J.. XX.XX.XXXX, G. Š. XX, XXX XX K., právne zastúpenej JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOST', s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti Pohotovosť s.r.o., ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere č. 806300838 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24.05.2012 v bode 10 v znení:

„Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou tou spojenou.“

je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

II. Žalobca má proti žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 19.12.2016 sa žalobkyňa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej vo výroku I. tohto rozsudku.

1.1. Žalobkyňa uviedla, že dňa 24.05.2012 uzatvorila so žalovaným ako veriteľom zmluvu o úvere na sumu 1600 € za poplatok vo výške 1400 €. Žalobkyňa má za to, že predmet poplatku v jeho časti vo výške 2/3 ako administratívnych nákladov je neurčitý a za túto časť odplaty jej nebolo poskytnuté žiadne skutočné plnenie.

2. V písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 28.02.2017 žalovaný uviedol, že

- v prejednávanej veci nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch,
- administratívny poplatok je prípustný a neodporuje zákonu.

3. Súd vykonal dokazovanie obsahom spisu a s prihliadnutím na tvrdenia strán sporu zistil nasledujúce:

3.1. Dňa 24.05.2012 bola medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom uzavretá zmluva o úvere. Veriteľ dlžníkovi poskytol sumu 1600 € a dlžník mal vrátiť túto sumu zvýšenú o poplatok vo výške 1400 €.

3.2. Podľa bodu 10. vety druhej Všeobecných podmienok poskytnutia úveru - Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

4. Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Právne úvahy súdu, ktorými sa riadil pri svojom rozhodovaní.

5. Z vykonaného dokazovania má súd za zrejmé, že žalovaný poskytol úver v rámci predmetu svojho podnikania a žalobkyňa pri uzavretí zmluva nekonala v rámci podnikania, povolaní alebo zamestnania. Je teda nepochybné, že predmetná úverová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a tvrdenia žalovaného sú len jeho konštrukciou, ktorá by mala viesť k zbaveniu žalobkyne zákonnej spotrebiteľskej ochrany a preto ich súd považuje za právne irelevantné.

Neprijateľná zmluvná podmienka

6. Žalobkyňa v konaní predložila právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 11C/42/2012 - 46, ktorým bolo „určené, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku“.

6.1. Podľa § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

6.2. Procesný súd sa stotožňuje s výkladom tohto ustanovenia podaného KS v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 14Co/321/2012 - Ustanovením § 53a OZ sa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú, alebo obdobnú zmluvnú podmienku.

6.3. Procesný súd ďalej poukazuje na rozhodnutie KS v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/91/2011 - Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobháji, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ust. § 53a OZ. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porov. čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná.

7. § 53 ods.1 - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

7.1. Je teda zrejmé, že nekalosť možno skúmať vo vzťahu k cene/úhrade (a to aj k jej primeranosti) za vedľajšie plnenie a bez obmedzenia vtedy, ak podmienky týkajúce sa ceny/úhrady nie sú vyjadrené zrozumiteľne.

7.2. Podľa rozsudku ESD zn. C - 26/13 - Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne, sa má chápať tak, že stanovuje nielen to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná, ale aj to, aby zmluva jasne vysvetľovala konkrétne fungovanie mechanizmu zmeny cudzej meny, na ktorý sa odvoláva

dotknutá podmienka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

7.3. Na základe vyššie uvedeného súd zdôrazňuje, že jedným z najdôležitejších faktorov pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy je, či je zmluva transparentná. Transparentnosť zahŕňa, či je napísaná jasným a zrozumiteľným jazykom, či je systematická, či je napísaná dostatočne veľkým a čitateľným písmom. Transparentnosť však neznamená iba jasnosť a zrozumiteľnosť, zahŕňa v sebe aj určitú povinnosť podnikateľa upozorniť na rôzne zmluvné dojednania. Zásada transparentnosti a poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložite formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú alebo naopak ustanovenia, ktoré sú pre daný záväzkový vzťah podstatné a mali by byť spotrebiteľovi sprístupnené zreteľne bez nutnosti „pátrania“ vo VOP. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

7.4. Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

7.5. Najpodstatnejšou otázkou zmluvy o úvere je otázka odplaty. Spotrebiteľovi - dlžníkovi má byť prima facie (na prvý pohľad) zreteľne sprístupnené akú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov má zaplatiť a z čoho táto odplata pozostáva. Formulácia použitá žalovaným (naviac len vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru), že : „ Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere so všetkou administratívou s tým spojenou“, zásadám poctivosti a transparentnosti nezodpovedá. Takáto formulácia vyžaduje od spotrebiteľa určité matematické znalosti (výpočet 1/3 a 2/3 zo sumy 1400 €), čo ako je uvedené vyššie, sťažuje pozíciu spotrebiteľa pri pochopení ekonomického charakteru zmluvnej odplaty.

7.6. Naviac, poplatok predstavuje odplatu, ktorá má dodávateľovi refundovať náklady spojené s poskytnutím určitej služby. V prejednávanej veci má však poplatok výšku cca 66% poskytnutej sumy - 933 € (pričom jeho skutočná výška závisí od požičanej sumy) a teda tvorí prevažnú časť odplaty dodávateľa, ktorá predstavuje cca 58% ročne. Prostredníctvom poplatku, tak dodávateľ neuhrádza svoje oprávnené náklady (v konaní ničím nepreukázané) ale generuje podstatnú časť svojho zisku, čo súd považuje za nepripustné. Primárnou odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov je predsa úrok a nahrádzanie nižšieho úroku (aj keď v prejednávanej veci nešlo ani o „nižší“ úrok) formou poplatku prezentovaného ako nevyhnutný náklad dodávateľa, nie je ničím iným ako klamaním spotrebiteľa a tvorbou neprímeraného zisku na jeho úkor.

7.7. Druhým záverom procesného súdu v prejednávanej veci, je teda záver - zmluvná podmienka uvedená v bode 10. vete druhej VOP je neprijateľná a to aj nad rozsah, ktorého sa domáhala žalobkyňa.

7.8. Procesný súd ešte dodáva, že posudzovaná zmluvná podmienka už bola právoplatne určená za neprijateľnú rozsudkom OS Prešov sp. zn. 13C/282/2013 v spojení s rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 11Co/56/2016.

8. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

8.1. Keďže žalobca bol v konaní plne úspešný, má právo na náhradu trov konania od žalovaného v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.